

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJH DOGAĐAJA U SVETU NAFTI I GASA

10. maj 2013.

UKRAJINSKA VARIJANTA

MOSKVA IGNORISALA NOVI POKUŠAJ OŽIVLJAVANJA STAROG PLANA (VIŠE)

[KANADA TUŽI EU WTO-U?](#)

[IRAN PRODAJE POLJA?](#)

[EXXON I SHELL : MI SMO OK](#)

[GAZPROM PRED ARKTIKOM](#)

Енергија живота

[UGOVARANJA BEZ GASOVODA I GASA](#)

[ŠKRILINI GAS NEISPLATIV?](#)

[INA BEZ MONOPOLA](#)

RIJAD – Saudijske finansijske rezerve dostigle su na kraju 2012. godine 541 milijardu dolara, što je tu monarhiju svrstalo na treće mesto u svetu posle Kine (3,2 biliona US\$) i Japana (1,3 bil.US\$). Saudijski list *Alriyadh* objavljuje 8. maja da su gotovinske i rezerve zlata te države, (koje kontroliše centralna banka Sama) uvećane lane za 21,5%. List prenosi da su finansijske rezerve Saudijske Arabije premašile ukupne svih članice zone evra za bezmalo 170%, a da iznose 62,3% ukupnih rezervi Evropske unije.

HAG - Izvršni direktor Royal Dutch Shell-a, Holanđanin Peter Voser (55), najavio je 2. maja povlačenje s dužnosti i odlazak u penziju. Voser je CEO-a Shella od 2009, a pre toga je pet godina bio finansijski direktor u korporaciji. Glavni kandidat za naslednika je aktuelni finansijski direktor Shell-a, Britanac Simon Henry *Reuters*

OSLO - Norveški premijer Jens Stoltenberg najavio je 6. maja smanjenje poreza firmama u zemlji, a povećanje naftnim kompanijama, u nastojanju da zadrži konkurentsku poslovnu klimu. Korporativni porez smanjuje se za 1%, na 27% od 2014, a naftašima povećava porez na goriva sa 50% na 51%. *Fox News*

OSLO – Norveška naftna privreda doneće ove godine državi prihod od 348 milijardi kruna

(59,7 mlrd\$) posle kontroverznog povećanja poreza tom sektoru, pokazuje revidirani projekat budžeta objavljen 7. maja. Porezi i drugi nameti iznosiće oko 213 mlrd Nkr, dok će direktna finansijska dobit države u offshore poljima doneti oko 121 mlrd Nkr u gotovini, pokazuju podaci ministarstva nafte i energije u Oslu. *Upstream*

PREŠLI SMO ZAJEDNO NA HILJADE KILOMETARA,
KRETALI I VRAČALI SE SA STOTINA PUTOVANJA,
GODINAMA SE SRETALI NA SVAKOM PUTU.

I DALJE SMO TU. SA NAJVEĆOM MREŽOM BENZINSKIH STANICA,
EURO KVALITETOM I ODLIČNIM CENAMA GORIVA.
KUDA GOD KRENEŠ, NIS PETROL JE UVEK TAMO GDE I TI.

NAJBOĽE IZ SERIJE
BEST OF SERBIA
2012

*KORPORATIVNI BRENĐ U KATEGORIJAMA
PROIZVODNA DOBRA I USLUGE

 NIS
PETROL
TAMO GDE I TI

BRISSEL –*EurActiv*, posle razgovora (3-4. maja u Briselu) ukrajinskog ministra energije Eduarda Stavickog sa EU kolegom Güntherom Oettingerom, piše da EU vrši pritisak na Kijev da sklope ugovore o dogradnji ukrajinskog gasovodnog sistema do kraja ove godine. Napominje da je u Briselu razmotren stari predlog tripartitne Ukrajina-EU-Rusija podele

EU komesar za energiju Günther Oettinger želi da dogradnju ukrajinskog gasovodnog sistema realizuje trilateralni konzorcijum (foto **AFP**)

kontrole nad ukrajinskim gasovodima. Dvodnevni okrugli sto o transformaciji ukrajinskog gasovodnog sistema okupio je „neke vodeće evropske gasne kompanije“, kao i ključne finansijske institucije poput EBRD, EIB, Svetske banke i MMF. Oettinger je rekao za *Interfax Ukraine* da su Moskva i Gasprom bili pozvani, ali nisu odgovorili na poziv da prisustvuju sastanku, dok *New Europe* piše da su sa ruske strane prisustvovala dva člana misije te zemlje u EU. Krajem aprila, vlada Ukrajine je zatražila od parlamenta da ukloni zabranu privatizacije državne energetske kompanije Naftogaz, koja kontroliše pomenute gasovode.

BRISEL – Kanada je pripretila da će tužiti Evropsku uniju Svetskoj trgovinskoj organizaciji (STO) zbog planova da etiketira naftu iz kanadskih bituminoznih izvora kao prljavu.

Ministar prirodnih bogatstava Kanade Joe Oliver (foto) izjavio je u sredu, tokom jednonedeljne lobističke turneje po Evropi, da „EU krši međunarodna trgovinska pravila i diskriminiše kanadski izvoz“. „Uradićemo sve što bude potrebno, uključujući i da se obratimo STO“, rekao je Oliver na press konferenciji u Briselu. Evropska komisija je predložila da se nafta iz kanadskog naftnog peska markira kao „visoko zagađujuća“ u sklopu sprovođenja EU cilja smanjenja udela ugljendioksida

u transportnim gorivima Unije za 6% do 2020, potseća *Reuters*.

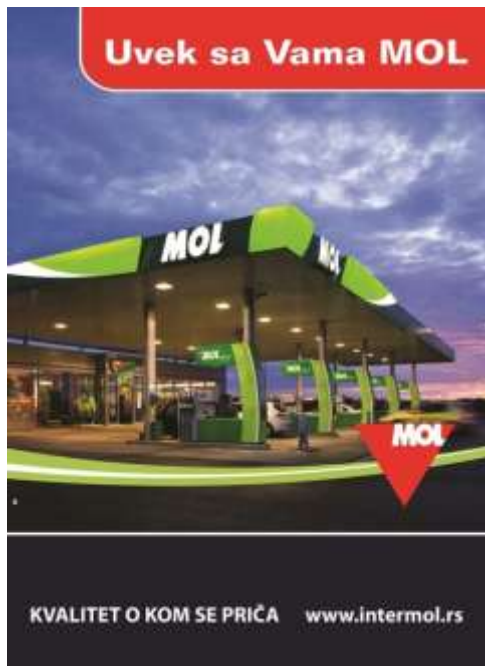
BUKUREŠT – Međunarodni centar za rešavanje investicionih sporova (ICSID) iz Vašingtona odbacio je zahtev grupe Rompetrol sa sedištem u Holandiji za sprovođenje arbitraže protiv Rumunije, saopšteno je u utorak iz ministarstva finansija u Bukureštu. Zahtev je podnet još 2005. godine uz tvrdnju Rompetrol Group da je

rumunska vlada naredila sprovođenje istrage protiv te firme, njenog rukovodstva kao i rumunske podfirme Rompetrol Rafinare, u vlasništvu kazahstanskog KazMunaiGaza, zahtevao je nadoknadu za materijalne i moralne štete od ukupno oko 190 miliona dolara.

SeeNews

BRATISLAVA – Najviša slovačka sudska instanca, Regionalni sud u Bratislavi, potvrdio je odluku Antimonopolske komisije te zemlje da kazni sa devet miliona evra Slovnaft, podfirmu mađarskog MOL-a, prenela je mađarska novinska agencija *MTI*. Kazna je svojevremeno odrezana zbog zloupotrebe dominantne pozicije Slovnafta u veletrgovini naftom u Slovačkoj tokom 2006. godine i trgovini na veliko dizelom u

2005. i 2006. godini.

[NASLOVNA](#)

TEHERAN – Iran priprema novu formulu naftnih ugovora kako bi privukao inostrane investitore i uklonio neatraktivne tzv. *buyback* ugovore, koji su i pre sankcija odvlačili

strane kompanije od ulaganja u tu zemlju, prenosi **Platts**. Generalni direktor nacionalne naftne kompanije NIOC, Ahmed Halebani rekao je lokalnim medijima 8. maja da će *buyback* aranžmane zameniti „jednom vrstom“ ugovora o podeli proizvodnje (PSA). Sporni model ugovora Iran je uveo pre nekoliko godina, jer su ustavom zabranjeni PSA aranžmani. Po *buyback* formuli, investitorima se uložena sredstva vraćaju iz prihoda od gotovog projekta, po unapred dogovorenoj fiksnoj stopi povraćaja. S tim u vezi, **Platts** potseća da je ruski ministar energije Aleksandar Novak u martu ukazao na potrebu

promene iranske regulative da bi se ino-kompanijama omogućilo vlasništvo u naftnim i gasnim projektima, što ustav ove članice OPEC zabranjuje.

NJU ORLEANS - ExxonMobil je u utorak objavio početak razvoja ultradubokog naftnog polja Julia, u vodama Meksičkog zaliva, uveravajući da je sa paritetnim partnerom, Statoilom preduzeo sve mere bezbednosti. Dan kasnije, 8. maja, Royal Dutch Shell je saopštio da kreće sa razvojem najdubljeg (2.896m ispod površine mora) offshore naftnog i gasnog projekta Stones, sa podmorskom infrastrukturom i FPSO plovilom (floating

production, storage and offloading), 60-ak kilometara zapadno od polja Julia. Objave dva naftna kolosa dolaze tri godine posle katastrofalnog izlivanja nafte iz BP-ovog izvora Deepwater Horizon. Očekuje se da proizvodnja nafte iz polja Julia otkrivenog 2007. počne 2016. godine tempom od 34.000 barela na dan. Rezerve tog polja procenjene su na blizu šest milijardi barela nafte, a ulaganja na preko četiri milijarde dolara. Shell takođe planira za 2016. početak proizvodnje (50.000 barela na dan u špicu) nafte 100% njegovog iz ležišta Stones, otkrivenog 2005. sa rezervama od oko 15 milijardi barela. *Wall Street Journal, Reuters*

HJUSTON - Kompanija LUKoil uspostavlja odeljenje za trgovinu sirovom naftom u Hjustonu, objavila je energetska trgovačka publikacija *SparkSpread*, a potvrđuje i jedan industrijski izvor. Posao ide preko Lukoilove međunarodne trgovačke podfirme Litasco, a firma u Hjustonu zvaće se Lukoil Pan Americas. LUKoilov predstavnik u Njujorku za sada nije komentarisao ovu vest, prenosi *Reuters*.

MOSKVA - Odbor direktora Rosnjefta predložio je da se 25 odsto neto profita kompanije iz 2012. godine isplati akcionarima kroz dividende, saopšteno je 6. maja iz ruskog državnog naftnog kolosa.

Ukupno bi akcionarima bilo podeljeno 85,3 milijarde rubalja, odnosno 2,7 milijardi dolara. Godišnja skupština akcionara Rosnjefta zakazana je za 30. juni, prenosi *The Moscow Times*.

Fox News

BEČ – Austrijski OMV investiraće oko 230 miliona evra u gradnju pogona za proizvodnju butadiena u svojoj rafineriji Burghausen u Nemačkoj i dogradnju postojećeg pogona za tu sirovinu (za industriju plastike i posebno proizvodnju automobilske gume) u rafineriji Schwechat u Austriji, saopšteno je 7. maja iz kompanije.

RIO DE ŽANEIRO - Brazilska državna kompanija Petrobras objavila je 9. maja pronalazak ležišta nafte i prirodnog gasa u području bazena Santos, u atlantskim vodama te zemlje, sa rezervama preliminarno procenjenim na oko 4 milijarde ekvivalentnih barela, javlja *Reuters*.

DOHA - Qatar Petroleum (QP) planira da izlista na Katarskoj berzi (QE) narednih godina četiri svoje podfirme uz inicijalnu javnu ponudu akcija u vrednosti oko 50 milijardi dolara, rekao je 8. maja predsednik QE Husein Ali al Abdula. On, ipak, nije objavio imena podfirmi QP-a niti precizniji datum izlistavanja. *The Peninsula*

PRIRODNI GAS

MOSKVA - Ruski premijer Dmitrij Medvedev je potpisao dekret kojim će Gazprom moći da istražuje i proizvodi gas na četiri polja u Barentovom moru, ukupno procenjenih rezervi od 1,8 biliona kubnih metara gasa. Gazprom će za to državi platiti oko devet milijardi rubalja (290 miliona dolara) do 2018. godine, objavio je 6.

maja *Interfax*. Gazprom i državna naftna kompanija Rosnjeft jedini imaju pravo da rade u ruskom arktičkom pojasu, ali do sada nijedna od njih nije formalno počela istraživačke radove. Ipak, Gazprom je na offshore-polju Prirazlomnoje, koje se nalazi u Pečorskom moru, 2013. proizveo prve količine nafte pomoću stacionarne platforme koja je napravljena posebno za rad u arktičkom području.

[NASLOVNA](#)

BEČ - Potencijalni snabdevači prirodnog gasa na tržištu Evrope mogu početi sa iskazivanjem interesa, kao i sa neobavezujućim rezervisanjem potrebnih kapaciteta u projektovanom gasovodu Nabucco West, obavio je konzorcijum Nabucco Gas Pipeline International. Početkom maja je konzorcijum koji razvija azerbejdžansko gasno polje Shah Deniz II objavio početak procene ponuda za transport gasa u Evropu. Bira se između Nabucco West-a, koji bi išao preko Bugarske i Mađarske do Austrije i Trans-jadranskog gasovoda (TAP), koji je projektovan da ide preko Grčke i Albanije do Italije. Odluka će biti saopštena u junu ove godine. *UPI*

BUKUREŠT - Rumunska agencija za zaštitu prirodne okoline izdala je ove nedelje dozvole američkoj kompaniji Chevron da eksploatiše naslage gasnih škriljaca u dva bloka – Kostinesti i Vama Beče - blizu granice te zemlje s Bugarskom i uprkos protesta stanovnika bugarske oblasti Južna Dobrudža, prenose *Vesti.bg*. Medij ukazuje da je parlament Bugarske u januaru 2012. zaveo vremenski nedefinisan moratorijum na hidraulično drobljenje gasnih škriljaca, čime je ta zemlja postala druga EU država u kojoj se zabranjuje primena ove tehnologije koja prethodi zagađenju izvora pijaće vode. Odmah zatim Bugarska je i oduzela dozvolu kompaniji Chevron za eksploataciju gasnih škriljaca u toj zemlji.

**СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.**

ЈП "СРБИЈАГАС", Нови Сад
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија, 21000
ТЕЛ + 381 21 481 1549 / +381 21 481 2703 / ФАКС +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

VARŠAVA - Kanadski Talisman Energy i američki Marathon Oil objavili su 8. maja da napuštaju poslove eksploatacije škriljnog gasa u Poljskoj, jer nisu pronašle dovoljno gasa koji bi opravdao dalja ulaganja. Talisman će prodati poslove u Poljskoj evropskoj kompaniji San Leon Energy, dok Marathon obustavlja operacije u 2014, piše *Associated Press*

MILANO – Italijanski Eni objavio je 9. maja da je kompletirao prodaju udela od 11,7% u kompaniji Snam, u okviru strategije smanjenja udela u italijanskom sektoru distribucije prirodnog gasa. Prodaja udela u toj gasnoj distributivnoj firmi italijanskim i inostranim investitorima je donela Eniju prihod od 1,46 milijardi evra. *FT.com*

PARIZ – Nema naznaka da bi evropsko tržište prirodnog gasa uskoro moglo dramatično da poraste, objavila je 8. maja Međunarodna agencija za energiju (IEA). Prema tim podacima, potrošnja gasa je i dalje mala, a u nekim zemljama i najmanja u poslednjih 10 godina. IEA kao prave pokretače rasta potrošnje gasa u Evropi vidi tek ekonomski oporavak i niže cene, ali prema njenoj prognozi, za to su mali izgledi u srednjoročnom razdoblju, prenosi *UPI*.

REGION JI EVROPE

ZAGREB - Vlada Hrvatske je 9. maja prihvatila i poslala na odlučivanje u Sabor Zakon o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika koji znatno bolje definiše područje na kome monopol još uvek ima Ina, kao jedini koncesionar u državi.. Investitori do sada nisu imali prednost eksploatacije na mestima gde su utvrdili postojanje izvora nafte i gasa, što se ovim zakonom menja. Firme će dobiti pravo istraživanja u roku od najviše pet godine, kao i eksploatacije u trajanju do 30 godina. Kada se izabere investitor Vlada će s njim moći da sklopi dve vrste ugovora: Ugovor o eksploataciji i podeli sirovine ili Ugovor o eksploataciji uz obavezu plaćanja naknade i poreza. Moguća je i kombinacija navedena dva ugovora. Visina naknade za eksploataciju utvrdiće se u roku od 120 dana od donošenja zakona. Prve ugovore po novim pravilima u Vladi očekuju polovinom iduće godine. *Hina*

ZAGREB - Hrvatska naftna kompanija INA potvrdila je 7. maja da se prošle godine povukla iz projekta istraživanja na bloku Moghan – 2 u Iranu, u periodu trajanja sankcija protiv te zemlje. Ina je 2008. godine s Iranskom nacionalnom naftnom kompanijom (NIOC) potpisala ugovor o istraživanju na području bloka Moghan - 2, a **Mehr News Agency** je navela da se radilo o poslu vrednom oko 141 milion dolara.

ZAGREB - U prvom tromesečju 2013. Ina Grupa ostvarila je pozitivne rezultate u dobiti iz osnovne delatnosti i neto dobiti, od 549 miliona kuna (72,5 miliona evra), odnosno 376 miliona kuna (49,7 mil.€). Jadranski naftovod (Janaf) je u prvom tromesečju ove godine u odnosu na isto lanjsko razdoblje povećao ukupne prihode za 8,3 odsto, na 110,9 miliona kuna (14,6 miliona evra), dok je neto dobit porasla za 18,4 odsto, na 18,1 milion kuna (2,4 mil.€), stoji u tromesečnom finansijskom izveštaju kompanija. **Lider**

SARAJEVO - Tužilaštvo BiH podiglo je 7. maja optužnicu protiv bivšeg direktora naftne firme Croherca AG Marinka Planinića, zbog sumnje za utaju poreza tokom 2000. i 2001. godine od 18,6 miliona KM (9,5 miliona evra), preneli su **mediji u BiH**. Croherc je bila kompanija koja je radila u okviru grupacije Hercegovačke banke koja je ugašena 2001. godine po nalogu međunarodne uprave u BiH zbog sumnjivih poslova. Croherc AG je naftne derivate uvozila od kompanije OMV Istrabenz iz Kopriva, i isporučivala ih firmama koje nisu bile uredno registrovane, prenose mediji.

У СЛУЖБИ ВАШЕГ ПОСЛОВАЊА

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника, која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Нашим члановима смо подршка у свакодневном пословању уз услуге пословног информисања и саветовања, едукације и стручног усавршавања и заштите интереса пред државним органима и институцијама.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ